

ZPRAVODAJ

z Příbyslavic a Radoškova

První vydání 2-3/2019
Vychází 8. února 2019

Milé čtenářky, milí čtenáři,
v novém roce se do vašich domovů vkrádáme poprvé. Nechceme vás však o nic připravit (a to ani o váš jistě drahocenný čas), ale naopak vám přinášíme informace. Přinášíme vám zprávy o dění v naší obci v současnosti i v době dávno minulé. Přinášíme vám zprávy o tom, co se stalo i co se má

stát (a pravděpodobně se i stane). Přinášíme vám zprávy z míst, kam se většina z nás nepodívá (a vzdálenost tady nehraje žádnou roli)...

Ať je náš zpravodaj vaším vítaným hostem po celý nový rok 2019.

Zuzana Kozlová

ZPRÁVY Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA

I když došlo ke změnám ve složení zastupitelstva obce, tak plán akcí, které je třeba dokončit nebo zrealizovat v roce 2019 se nijak nezměnil.

Byly dokončeny práce na obnově rybníka, které byly nutné k tomu, aby bylo možné rybník začít napouštět. I přes mnohé pesimistické předpovědi je dnes rybník plný vody a sportuchtiví občané Příbyslavic se na něm mohou prohánět na bruslích. K úplnému dokončení stavby ještě zbývá osázet litorální zónu a zaasfaltovat překop místní komunikace. Tyto činnosti budou zrealizovány na jaře letošního roku. Na tuto akci byly doposud získány prostředky z dotačního programu „Podpora boje proti suchu a na zadržení vody v krajině na území Jihomoravského kraje v roce 2018“ a to ve výši 300 tisíc Kč. Dotaci z Ministerstva životního prostředí ve výši 863 tisíc Kč by obec měla získat až po ukončení celé akce. Celkové náklady na obnovu budou činit cca 2 miliony Kč.

Na základě podnětů některých členů zastupitelstva a občanů obce, kteří upozorňovali na to, že je k prodeji budova místní restaurace Salajka, došlo k několika jednáním mezi obcí a realitní kanceláří, která prodej zprostředkovala. Výsledkem jednání byla cenová nabídka 1,8 milionu Kč včetně zprostředkovatelského poplatku realitní kanceláři ve výši 100 tisíc Kč. Na veřejném jednání zastupitelstva obce, konaném dne 8. ledna 2019, došlo ke schválení koupě objektu Salajky

za výše uvedenou cenu. Momentálně je řešena administrativa spojená s tímto nákupem včetně převodu nemovitosti do majetku obce. Finanční prostředky nutné k zakoupení této nemovitosti jsou již zahrnuty v rozpočtu obce pro tento rok.

Rozpočet obce pro rok 2019 plánuje výdaje ve výši 18,5 milionů Kč, při čemž částka 5,6 milionů Kč odpovídá přebytku hospodaření z minulých let a zbývajících 12,9 milionů Kč by mělo být pokryto příjmy obce. Mezi hlavní plánované výdaje pro rok 2019 patří náklady 6,6 milionů Kč na akci Zvýšení dopravní bezpečnosti v Příbyslavicích, kde bude investováno do místních komunikací, chodníků, zastávek autobusů, veřejného osvětlení a kanalizace. V rozpočtu je rovněž pamatováno na zbudování pěší stezky do Radoškova, opravy požární nádrže v Radoškově, výstavbu pomníku padlých vojáků včetně úpravy prostranství před obecním úřadem, opravy budovy OMD v areálu ZEOS, náklady na případné odkoupení nemovitostí a náklady na běžný provoz obce a příspěvkové organizace obce Mateřské školy Příbyslavice.

Obec se i nadále snaží o narovnání majetkových vztahů se svými občany. Pokračují směny a odkupy pozemků tak, aby pozemky byly v užívání toho, kdo je vlastní. Zastupitelé obce neschválili prodej pozemků v blízkosti bývalé školy

v Radoškově p. č. st. 61 a p. č. 236/1, 2, a 3 za cenu 300 tisíc Kč.

Byla stanovena nová výše vodného pro rok 2019, která činí 24 Kč/m³. Reálná cena 1 m³ pitné vody činí 30 Kč/m³. Rozdíl mezi účtovaným vodným a reálnou cenou vody ve výši 6 Kč/m³ je dotován z rozpočtu obce. Stočné stanovené paušální částkou pro tento rok je 1 365 Kč na osobu a 1 020 Kč na objekt určený k rekreaci. Podmínky výpočtu ceny stočného určuje finanční analýza, která byla přiložena k žádosti o dotaci na realizaci akce „Kanalizace a ČOV Přibyslavice“. Tyto podmínky je obec povinna dodržovat po dobu deseti let. Nicméně i v tomto případě obec ročně dotuje stočné v celkové částce cca 230 tis. Kč.

Informujeme občany, že od 3. března tohoto roku dojde ke změně jízdních řádů, kdy bude zrušena obslužnost zastávek Přibyslavice a Lesní Hluboké na přímých autobusových spojích zajištěných na hlavní autobusové nádraží Brno, ÚAN Zvonařka. Důvodem této změny je, že Kraj Vysočina přešel na zcela nový systém osobní dopravy, kdy bude plně dotovat všechny autobusové spoje a zároveň posílí spoje z Jihlavy do Brna. Jeho záměrem je zajistit pro

jihomoravský kraj

občany Kraje Vysočina co nejrychlejší spojení mezi těmito dvěma městy. Tento nový systém bohužel nepočítá s obsluhou obcí na území Jihomoravského kraje. S touto skutečností jsme byli obeznámeni díky informacím od občanů Přibyslavic, kteří dálkové spoje doposud využívají. Obec okamžitě zahájila jednání s Krajem Vysočina i s Jihomoravským krajem. Dosavadní závěr je takový, že Jihomoravský kraj nemá zájem podílet se na dotování přímých spojů a Kraj Vysočina odmítá komunikovat s jednotlivými obcemi. Momentálně je ve spolupráci s obcí Lesní Hluboké podaná žádost o řešení této situace a zachování dálkových spojů na Odbor dopravy Krajského úřadu v Brně.

V souvislosti s hrozícím zhoršením dopravní obslužnosti obce byla připravena Petice občanů, za zachování zastávek dálkových autobusů. Žádáme všechny občany obce, kteří nesouhlasí s rušením spojů, aby tuto petici podpořili. Vzhledem k tomu, že naše obec nepatří k těm největším, bude mít každý hlas velký význam.

Za zastupitele Přibyslavic

Jana Pavlů

STALO SE...

Vánoční čas

Období Vánoc již tradičně zahajuje akce zvaná Živý betlém. Ve společném úsilí se sejdou členové a zástupci Chasy, hasičů, myslivců a obce, všichni hezky pospolu, pro radost a zábavu občanů i jich

samotných. Nejinak tomu bylo o loňské první adventní neděli. Kromě výše zmíněných se opět sešlo i několik čtyřnohých kudrnatých dam

ve slámou vystlané ohradě. Navíc byli přizváni i kováři, kteří zvědavým dítkám dopomohli k vlastnoruční výrobě hřebíku. K vidění byl i krásný keramický betlém.

Program byl zahájen svižnými rytmy tříčlenné kapely Hazafele, která doprovázela celý podvečer i vánoční písně samotného vystoupení. Dospělá část Chasy zkrátila příběh Svaté rodiny z minulých let a naopak přidala krátký skeč z filmu Anděl Páně II.

Dítka z chasičky vystoupila s tanci vlastní choreografie. Občerstvení bylo bohaté a nálada rozverná. Došlo na náhodná setkání dlouho neviděných přátel, tak to mělo být. A bylo to dobré.

Ivan Varmuža

Ve školce od babího léta do Vánoc

Loňský podzim začal pro děti kulturně. Navštívili jsme dvě divadelní představení. V divadle Radost to byla pohádka Jája a Pája a po delší době jsme zavítali do Divadla Bolka Polívky na představení Čtyřlístek v pohádce. Pro nové děti to bylo asi první seznámení s divadlem. Chůzí do divadla po brněnských ulicích toho bylo tolik k vidění.

S kapitánem panem Denkem jsme se vypravili jako kdysi Kryštof Kolumbus objevovat nové věci, a to na mapě nebo ručně – vázáním lodních uzlů.

Na děti taky čekala Dýňová cesta. Tentokrát na školním parčíku. Děti skupinově plnily úkoly. Když měly úkoly splněné, občerstvily se dobrou palačinkou.

Na Halloween si děti donesly baterky a vydali jsme se do školního strašidelného sklepení. Zde poletovali netopýři, duchové, myši a u strašidylka Emílka měl každý napsaný neviditelnou tužkou vzkaz, který přečetla jen kouzelná baterka. Byl to velký zážitek.

Den, kdy vzpomínáme na naše blízké, kteří již nejsou mezi námi, jsme se vydali ke kapličce. Děti zde položily kytičky a společně jsme zapálili svíčku.

Včeličky už odpočívaly po své náročné práci ve svých úlech, ale včelaři mají práci celoročně. Pan Babáček si na nás udělal čas a přišel dětem o včeličkách vyprávět. Možná u některého z dětí „zasel potřebné semínko“ zájmu o včelařinu.

5. prosince jsme čekali na Mikuláše a anděla v čertovských a andělských převlecích. Dočkali jsme se. Jako vždy byli moc hodní a dětem donesli balíček s dobrotami a kouzelnou rolničku.

V pátek 7. prosince se děti pokusily svým vystoupením potěšit na hasičce babičky a dědečky. Dětem se vystoupení podařilo, i když u někoho panovala tréma. Není se co divit, tolik diváků!! Po skončení našeho vystoupení se nástrojů ujali Dudáci z Rosic. Kdo chtěl, zaspíval si s nimi známé koledy a trochu se vánočně naladil.

Stalo se již tradicí, že společně s paní starostkou obcházíme v předvánočním čase s koledou a přáním všeho dobrého místní babičky a dědečky starší 80 let. Vždy mě dojíhá jejich reakce. Ty oči, v kterých se objeví nejedna slza, když ti nejmenší přijdou popřát a zaspívat.

Do školky po roce přišel ježíšek. Děti ho už netrpělivě vyhlížely. Pod stromečkem se

postupně objevovaly dárečky. Stejně jako Ježíškovi, děkujeme panu Tunkrovi. Díky jeho finančnímu přispění děti opět dostaly mnoho zajímavých hraček. Tyto hračky jsou vybírány s rozmyslem, aby děti dále rozvíjely.

Poslední den před Vánoce jsme nezapomněli ani na zvířátka. Donesli jsme jim do krmelce mnoho dobrot na zpestření jejich jídelníčku.

Ježíšek měl pro nás poslední dáreček schovaný v oříšku. Když jsme si ho rozlouskli, každý tam

našel nějaké malé překvapení. Nezbyvalo než si popřát hezké Vánoce a do nového roku hodně zdraví, štěstí a úspěchů a to my všichni přejeme i Vám.

Ať se Vám daří v osobním i pracovním životě v tomto roce.

Děti a zaměstnanci Mateřské školy Přibyslavice

Zdravíme z Barbarské osady!

V první řadě vám všem srdečně přeji hodně zdraví a úspěchů v tomto roce, ať se daří vše, co si přejete a plní se vám vaše sny! Také přeji hodně energie redakci tohoto zpravodaje, neboť takový plátek je podle mne potřeba jako sůl a jsem velmi rád, že se vydává.

Pomalu se probouzíme ze svátečního a silvestrovského opojení, avšak Sněm barbarské osady pro letošní rok již proběhl a přináší termíny většiny letošních akcí. Budeme se opět mimo jiné věnovat oslavám všech osmi pohanských svátků a proběhne i legendární hudební festival Barbar Fest, který se zde bude konat již popáté. Tímto vás všechny srdečně zveme – pokud budete cítit alespoň malý soulad s motivem akce, budete mít čas a chuť, můžete mezi nás alespoň na chvíli zavítat a poveselit se!

Názvy svátků a jejich význam je zde uveden podle keltské tradice, avšak obdobu těchto svátků s podobnou náplní najdeme i v jiných pohanských kulturách, hlavně u Slovanů a Germánů. Oslavy u nás začínají většinou krátkým proslovem Druida, kde se dozvíte, o co se jedná, poté proběhne společný připitek a následuje společná hostina a tanec. Primární cíl není být historicky korektní a uctívat určité bohy, smysl je spíše sejít se a uctít přírodu jako celek.

Termíny akcí pro rok 2019

2. února – Imbolc: Obřad proběhl v sobotu od 20:00 na osadě :-)

Imbolc je svátek, který se slaví 1. února. Je zasvěcen mladé bohyni-panně, bohyni Brigit. Imbolc je oslava naděje – příslibu, že život bude

pokračovat. Kdysi dávno přežívala zemědělská společnost v tomto drsném zimním období jen díky mléku krav, které o Imbolcu začínaly rodit telata. Teplé bílé mléko je tedy symbolem Brigit a zároveň symbolem naděje.

O Imbolcu se tradičně vykonávají rituály očisty, například koupání se v ledové vodě. Můžeme však použít i méně drsné způsoby. Třeba teplou bylinkovou koupel.

Dobré je očistit dům – udělat důkladný úklid, probrat staré věci a vyhodit (nebo věnovat) to, co už nepoužíváme, charitě nebo těm, co to potřebují, otevřít na chvíli všechna okna a dveře, aby vše staré mohlo „odletět“ pryč. Taky můžeme použít vonné tyčinky, kadidlo nebo svícný, abychom vyčistily prostor i na „jemnohmotné“ rovině. Rovněž můžeme použít zvuk – tibetské mísy, zvonečky, zpěv, oblíbenou hudbu. Další možnosti jsou esenciální oleje, voňavé spreje, voda z pramene a jakýkoliv jiný způsob, který je Vám blízký. Cílem je očistit prostor a vpustit do něj esenci mladé, energické, krásné bohyně Brigit, která probouzí zemi z Dlouhého zimního spánku.

V česku je to den, kdy má svátek HROMNICE. Tradičně v noci z 31. ledna na 1. února zapalujeme bílé svíčky, chodíme po domě a s modlitbou „vnášíme světlo“ (fyzicky a metaforicky) do každého pokoje.

Bohyně – patronka tohoto ročního období – Brigit, je nejmladší ze všech bohyň Kola Roku Brigit – Anny. Je to Triple Goddess – bohyně, která má 3 tvary: patronka léčitelství, kovářství a umění. O Imbolcu je tedy vhodné provozovat jakékoliv rituály spojené s léčbou a léčitelstvím. Můžeme požádat Brigitu o její

pomoc a požehnání, aby nás provedla po cestě k uzdravení. Rovněž můžeme malovat, tancovat, zpívat, abychom oslavily tuto bohyni.

15. března – Ostara – jarní

rovnodennost: Obřad proběhne v pátek od 20:00.

Jarní rovnodennost – prastarý pohanský svátek Ostara – se slaví kolem 21. března. Je to bod, kdy světlo, Oheň a slunce začínají převládat nad tmou. Většina dnešních velikonočních zvyků vychází ze starých pohanských obřadů kolem tohoto svátku: například jedním z důležitých symbolů Ostary jsou vejce, které symbolizují nový život a potenciál. Symbolické zvíře bohyně Arthy je také kuře. Z. Budapešť ve své knize Pramatka času píše, že se vejce na rovnodennost malovala červenou barvou (barvou života) a posvátnými symboly. Tato tradice přežívá dodnes, kdy se po celém světě na Velikonoce krásně zdobí vejce.

Jiný zvyk kolem Ostary souvisí se semeny – dalším symbolem nového života. Ženy zasévaly první semena, aby zajistily plodnost během roku. Oslavovala se také ženská plodnost, což dnes v Čechách přežívá jako zvyk mrskat ženy pomlázkou, aby byly plodné.

Další souvislost vidíme v tom, že velikonoční vejce přináší zajíc – je totiž symbolické zvíře Eostry, bohyně tohoto svátku, protože zrovna zajíci prý přinášeli ranní světlo zpátky na oblohu.

Během jarní rovnodennosti oslavujeme tedy vše kolem nového života, nových začátků, nových projektů. Je to období, kdy Oheň, odvaha a vašeň začínají znovu převládat po dlouhém zimním spánku. K oslavě Ostary tedy zapalujeme ohně, tančíme a zpíváme v kruhu, oblékáme se do červených a zelených šatů a malujeme vejce jako symbol nových začátků. Je to čas na hlučné, veselé oslavy s přáteli, na víno (červené – jako symbol krve a života) a čerstvý chleba, a na oslavu všeho, co pro nás představuje naplněný a radostný život.

30. dubna – Beltine: začátek obřadu po setmění.

Obdoba „pálení čarodějnic“ – zima definitivně odchází a tancem se uctívá plodnost a tvořivá síla přírody. Slaví se příchod jara a přechod do teplejší poloviny roku. Tento svátek je především bujarý a veselý, bude hodně muziky, pití a tance. Součástí oslav může být i dobrovolná nahota.

3.–5. května – Severská noc

Severská noc je setkání všech nadšenců do larpů, historického šermu, severské mytologie, stylového táboření a fantasy obecně. Smyslem je setkat se po krušné zimě, společně se pobavit, zasoutěžit a odpočinout si v náručí přírody od všedních starostí.

V letošním roce se Severská noc odehraje na Barbarské osadě – v domovině bývalého severského krále Mamuta a jeho ženy Jiřenky.

Nechť nám je ctí býti jejich hosty!

Jednou z letošních novinek je rodová a kmenová příslušnost. Pokud jste nejméně tři, můžete založit a zaregistrovat vlastní kmen. Tím získá atmosféra Severské noci nový zajímavý rozměr. Pokud ovšem plánuješ dorazit sám, můžeš se bez obav registrovat jako samotář. Více info na: <http://severska.larps.cz>

14. června – Litha

Letní slunovrat – nejdelší den a nejkratší noc. Toto je chvíle největší plnosti v přírodě. Zároveň je to okamžik, kdy se můžeme dotknout toho nejhlubšího v nás. Patronka tohoto období je Domnu – bohyně Vody, která pročišťuje naše emoce, když spolu s vodou našich slz necháme odejít hluboko pohřbené zážitky. Pohár je přeplněný vodou stejně tak, jako příroda je přeplněna vůní, květinami, růstem a krásou.

Během Lithy jsou dva základní rituály. Zaprvé je to velmi vhodný čas poděkovat za vše, co máme – za plnost v našem životě, obzvláště za lidi, které kolem sebe máme, kteří nás milují, podporují a obklopují svou péčí. Je to nejvyšší čas podpořit někoho, usmát se na někoho na ulici, jít a vyjádřit svoje city vůči nejbližším, aby nikdy nezapomněli, jak moc je máme rádi. Další rituál je jakákoliv práce s emocemi. Vodní živel Lithy nás podpoří ve zpracování a vyčištění

starých křivd, pocitů studu nebo samoty, jakýchkoliv nepříjemných prožitků, které máme v těle. Práce s tělem, masáže, upřímné povídání si, vyjasnění vztahu – toto všechno patří k období letního slunovratu.

2. srpna – Lughnasadh

Lughnasadh byl počátkem sklizně. Lidé prosili mateřskou bohyni, aby nedopustila zničení úrody – a že příčin k obavám nebylo málo: krupobití, silné chladno nebo příliš velké teplo, zásahy škůdců nebo dokonce požár. Svátek sice začínal na začátku období žní, ale protože trval několik dní, zasahoval pak mnohdy i do dožínky. Z tohoto pohledu lze říci, že svátkem bylo celé období sklizně úrody, což je tradice, která by měla něco říkat znovu i nám. Kmen se shromažďoval, pastevci se zvolna vraceli s dobytkem z letních pastvin. Byla doba rozhodování o budoucnosti, ale i sňatků. To proto, že děti počaté v tomto období se narodily do nejteplejšího období

roku, to jim dávalo pro start do života ty nejlepší podmínky.

22.–25. srpna – Barbar Fest

Netřeba více popisovat, myslím, že už jsem se zde o Barbar Festu v předešlých číslech rozepsal dost... snad jen prozradím to, že už je hotový program, který můžete vidět na stránkách akce: <http://barbarfest.cz>. Pozvánku na Barbar Fest si budete moci přečíst v dalších číslech...

Tak, to by tedy na úvod k letošnímu roku snad stačilo. Doufám, že se na nějaké z uvedených akcí potkáme, a když náhodou ne, přečtěte si alespoň další článek v této rubrice v dalším zpravodaji – pokusím se příště napsat něco o přírodním stavitelství a historii bydlení na venkově.

Mějte se hezky, ještě jednou hodně štěstí v novém roce přeje

Mamut a kolektiv Barbarské osady!

HISTORICKÉ OKÉNKO

První světová válka v Radoškově (1. část)

Krušná léta 1. světové války prožívali také lidé v Radoškově, tehdy samostatné obci s vlastní samosprávou i školou.

První zásah válečných událostí do zaběhlého života obce se odehrál krátce po vyhlášení všeobecné mobilizace. V sobotu 1. srpna 1914 tři hodiny po půlnoci zabušil četník na dveře místní školy a probudil ředitele školy i obecního sekretáře v jedné osobě Karla Kotíka. Předal mu čerstvé mobilizační přihlášky s příkazem vyvěsit je hned po rozednění v obci. Ráno 1. srpna zastihlo celou vesnici pobouřenou a vyděšenou. Lidé nepracovali, postávali v hloučcích a rokovali, ženy a děti mužů dotčených mobilizací plakaly. Podle přihlášek bylo v první vlně na frontu povoláno osm radoškovských mužů – Rudolf Kvarda, Jan Karmazín, Vincenc Holubář, Jan Bartošek, František Bartošek, Raimund Žák, Karel Homoláč a Pokorný Jindřich. Do boje museli jít také Ludvík Borkovec a Leopold Fritz, kteří si právě odbyvali povinnou prezenční vojenskou službu. Odjezd byl nejdříve stanoven na sobotní poledne, ale později se přesunul

až na neděli ráno. Lidé s nářkem doprovodili vojáky k vlaku a plni nejistoty se vrátili domů.

Stejně jako všude jinde, také v Radoškově brzy započal nedostatek základních materiálních potřeb. Následkem uzavření dovozu z ciziny určité potraviny velmi podražily a nebylo lehké je sehnat. Mezi lidmi zavládla panika a začali dělat zásoby, což stávající problémy s nedostatkem a drahotou podstatně zhoršilo. Rakouskouherská vláda potřebovala nejprve zjistit přesný stav zásob v říši, proto se hned v září 1914 konal podrobný soupis obilí, sena, slámy a dobytka. Veškeré hromadění zboží bylo zakázáno, a aby vláda udržela situaci pod kontrolou, soupisy zásob probíhaly pravidelně vždy 15. každého měsíce. Také bylo vyhláškami nařízeno co nejvíce vysévat obiloviny a ani kousek zemědělské půdy nesměl zůstat ladem.

Přestože se na začátku války všeobecně očekávalo, že výuka ve školách bude pozastavena, školní rok 1914/15 začal jako vždy 16. září. V Radoškově nastoupilo do školy 31 chlapců a 28 děvčat. Oproti loňskému roku dětí ubylo. Během

školního roku jejich řady prořídly ještě více, protože i zdejší rodiče hojně využívali válečné úřední nařízení o uvolňování dětí ze školy z důvodu pomoci v hospodářství. Samotné vyučování v radoškovské škole probíhalo po celou dobu války relativně bezproblémově, protože řídící učitel Karel Kotík nemusel odejít na frontu. Okresní hejtmánství ve Velkém Meziříčí ho hned na začátku mobilizace z vojenské povinnosti *vyreklamovalo*. Místo vojenské služby dostal za úkol v 19 obcích dohlížet na pravidelné povinné odvozy obilí a také dostal na starost devět mlýnů – Bítešský, Os. Bitýšský, Radoškovský, Spálený, Hlubočský, Pípalův, Křovský, Hejtmánkův a Hlouškův. V mlýnech musel po zavedení přidělového systému kontrolovat vedení zápisních knih a jestli mlynáři melou lidem pouze povolenou dávku mouky. Každé nezapsané mletí nebo mletí více mouky na osobu než povoloval přidělový lístek, se přísně trestalo. Tyto činnosti učitele Karla Kotíka plně zaměstnávaly, proto se na návrh školního inspektora vyučování v radoškovské škole zkrátilo na čtyři dny v týdnu.

V říjnu a prosinci 1914 probíhaly v Radoškově další odvozy. Odvedeni byli Rudolf Čech, Josef Doubek, František Klumpar, Jan Krejčí a František Neumann. Celkem tedy začátkem války na frontě bojovalo 12 radoškovských mužů. Celá vesnice citelně pociťovala jejich ztrátu.

Zima roku 1914/15 byla mimořádně chladná a napadlo vysoko sněhu. Vojáci potřebovali teplé oblečení, kterého se jim nedostávalo. Proto bylo nařízeno, aby drobné součásti oděvu vyráběli i děti ve školách. Žáci v Radoškově pletli ponožky, kukly, nátepníčky a vyrobili také 210 párů papírových podešví. Jejich výrobky byli obdarováni radoškovští vojáci na frontě. Tuhá zima nepříznivě ovlivnila rozvoj různých chorob. Z fronty docházela hlášení o epidemiích tyfu, úplavice, cholery. Aby se nemoci nešířily v zázemí, obesílaly úřady obec i školu různými tiskopisy s instrukcemi o preventivním chování dospělých i dětí.

Jak válka postupovala, situace v zásobování vojska i civilního obyvatelstva se stávala kritickou. Začátkem roku 1915 byl proto zaveden přidělový

systém, kdy lidé obdrželi lístky, na nichž měli přesně vyznačeno množství základních potravin, uhlí, oblečení apod., které si směli koupit. Toto množství bylo absolutně nedostačující, a protože jinak než na lístky se potraviny legálně sehnat nedaly, nezbylo lidem než nakupovat na rychle se rozmáhajícím černém trhu. Vláda černý trh přísně zakazovala a obyvatelstvo vybízela k úspornému životu. Pomáhat jí v tom měli ředitelé škol. Také Karel Kotík obdržel list z ministerstva vnitra „Kterak obyvatelstvo má se živiti za války“, s jehož obsahem seznámil školní děti i jejich rodiče.

Ředitelé škol byli dále vyzváni, aby pomáhali získávat lidi pro upisování válečných půjček. Rakouskouherské monarchii se nedostávalo finančních prostředků na vedení války, proto se je snažila vypůjčovat od firem, obcí i soukromých osob. První válečná půjčka probíhala už v listopadu 1914, druhá pak v květnu 1915. Obě měly v Radoškově nulovou odezvu. Zdejší lidé i přes masivní ideologický nátlak monarchii nic nepůjčili. Obávali se, že by svoje peníze nedostali zpátky, a také nechtěli pomáhat prodlužovat nenáviděnou válku.

V dubnu 1915 úřady vyhlásily celonárodní sbírky kovů, které válečný průmysl potřeboval na výrobu nábojů. Sbírala se měď, cín, olovo, mosaz, tombak, bronz, nikl, zinek a aluminium. Do sbírky se musely zapojit i školy. Radoškovské děti chodily po domech a vybíraly kovy v jakékoliv podobě. Sbírká v Radoškově vynesla 11 kg různých kovů s převahou mosazi. Karel Kotík byl také pověřen organizováním sbírek pro Červený kříž, které se konaly pravidelně každý měsíc. V květnu 1915 zaslala školská rada do radoškovské školy několik Pamětních listů určených k rozprodání mezi rodiči žáků i ostatními obyvateli. Výtěžek měl být věnován fondu válečných vdov a sirotků. Většina listů se prodala.

Mezitím na frontě válka zuřila v plné síle a jejího konce nikdo nedohlédnul.

Pokračování v příštím čísle.

Lenka Rafaelová, lenkaraf@gmail.com

Chasa Přibyslavice, z. s.
pořádá

v sobotu 9. 3. 2019

OSTATKOVOU ZÁBAVU

K poslechu a tanci zahraje skupina
NONSTOP

Začátek 20:00 na Salajce / Vstupné 60 Kč
Masky vstup zdarma

*Během dne projde obcí masopustní průvod s živou
kapelou, do kterého Vás všechny srdečně zveme.
Vycházíme v 10:00 od hasičské zbrojnice.*

Zpravodaj P+R, 1/2019, E-mail redakce: zpravodajpr@seznam.cz, Elektronická podoba zpravodaje na stránkách: www.pribyslavice.net, Šéfredaktorka: Zuzana Kozlová, Zástupce šéfredaktorky a grafické zpracování: Ivan Varmuža, Autoři článků: Jana Habánová, Tomáš Konečný, Alena Lupínková, Jana Pavlů, Lenka Rafaelová, Ivan Varmuža. Zpravodaj byl vytištěn na náklady obce.